

Sprawozdanie z Konferencji Naukowej „Wzorzec etyki medycznej w świetle życia i dzieła Alberta Schweitzera”

Report on the scientific conference “Model of medical ethics in the light of life and work of Albert Schweitzer”

Bogusław Stelcer
Wojciech Strzelecki
Marcin Cybulski
Zakład Psychologii Klinicznej
Wydział Nauk o Zdrowiu
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Michał Mandrecki
Studenckie Towarzystwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu
Studenckie Psychologiczne Koło Naukowe

Dnia 16 marca 2007 roku na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu odbyła się konferencja naukowa „Wzorzec etyki medycznej w świetle życia i dzieła Alberta Schweitzera”. Konferencja została zorganizowana przez Zakład Psychologii Klinicznej Uniwersytetu Medycznego, Studenckie Psychologiczne Koło Naukowe Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, Studenckie Towarzystwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu oraz Polskie Towarzystwo Schweitzerowskie. Przedsięwzięcie zostało

objęte patronatem JM Rektora Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu – prof. dr hab. Grzegorza H. Bręborowicza, Dziekana Wydziału Nauk o Zdrowiu – prof. dr hab. Tomasza Opali oraz Kierownika Katedry Nauk o Zdrowiu – prof. UM dr hab. Marii Danuty Głowackiej.

Osoba Alberta Schweitzera spowodowała, iż konferencja miała charakter interdyscyplinarny i wieloaspektowy. Dość przypomnieć, że Albert Schweitzer zapisał się w historii jako lekarz (jedyne nagrodzony Pokojową Nagrodą Nobla), muzyk, filozof,

Sprawozdanie z Konferencji Naukowej „Wzorzec etyki medycznej w świetle życia i dzieła Alberta Schweitzera”

teolog, a także pisarz. Wyjątkowość owego przedsięwzięcia wynika z faktu paradoksalnej, wobec ogromu dokonań, nieobecności Alberta Schweitzera w obszarze wyżej wymienionych dyscyplin.

Ten, którego dzieło jest kontynuowane w Lambaréné po dzień dzisiejszy, poddawany był niejednokrotnie surowej krytyce; czasem wręcz negowano jego kompetencje medyczne i nadmiernie tolerancyjny stosunek do wszelkich zwierząt, którymi wypełnione było otoczenie szpitala w Lambaréné.

Podobna prawidłowość pojawiła się na gruncie współczesnej muzykologii, gdzie Albert Schweitzer, jako autor najbardziej pełnej i porywającej biografii Jana Sebastiana Bacha, przez licznych uważany jest za postać traktującą twórczość Bacha w sposób nie do końca naukowy.

Temat konferencji skupił znamienitych znawców i miłośników osoby i dzieła Alberta Schweitzera. Ku zadowoleniu jej organizatorów obecnych było blisko 70 studentów i pracowników Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu i innych poznańskich uczelni. Otwarcia dokonał Prodziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu i jednocześnie Kierownik Katedry Nauk Społecznych UMP - prof. dr hab. Michał Musielak. W słowie wstępnym zwrócił uwagę na nieobecność idei schweitzerowskich nie tylko w dyskursie naukowym i świadomości społecznej, ale także i w mediach. Inaugurując konferencję pokusił się również o osobistą refleksję – nawiązał do swoich czasów studenckich, kiedy to na uczelniach mówiono o osobie Alberta Schweitzera w sposób co najwyżej faktograficzny, nie wyczerpujący tematu.

Następnie odczytany został list in-

tencyjny Prezesa Polskiego Towarzystwa Schweitzerowskiego – prof. dr hab. Henryka Gaertnera, w którym autor zapewnił o uznaniu dla cennej inicjatywy jedynej córki Alberta Schweitzera – Reny Schweitzer-Miller, a także jego przyjaciół i zwolenników oraz skierował podziękowania do patronów i organizatorów Konferencji.

Spotkanie prowadził przewodniczący komitetu organizacyjnego, Michał Mandrecki, student I roku studiów magisterskich na kierunku pielęgniarstwo na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, będący członkiem zarządu Studenckiego Towarzystwa Naukowego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu oraz Przewodniczącym Studenckiego Psychologicznego Koła Naukowego tejże uczelni.

Referat wprowadzający wygłosił współorganizator konferencji mgr Wojciech Strzelecki – pracownik Zakładu Psychologii Klinicznej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, opiekun Studenckiego Psychologicznego Koła Naukowego. Prezentowane treści oparte były na podstawie materiałów nadesłanych przez prof. dr hab. Henryka Gaertnera z Krakowa. W wystąpieniu zatytułowanym „Postać Alberta Schweitzera” mgr Wojciech Strzelecki przedstawił historię życia bohatera konferencji, a także poszczególne aspekty jego działalności naukowej, duchowej, społecznej i artystycznej. Było to doskonale wprowadzenie do dalszych rozważań nad etyką oraz życiem i dziełem Alberta Schweitzera.

W kolejnym referacie zatytułowanym „Albert Schweitzer jako współtwórca nurtu biocentrycznego w etyce środowisko-

wej” dr hab. Jan Wawrzyniak z Katedry Nauk Społecznych Uniwersytetu Medycznego zwrócił uwagę na filozoficzne korzenie, z których wyrosła dojrzała myśl etyczna, religijna i duchowa Alberta Schweitzera, jednocześnie podkreślając jego wkład w stworzenie nurtu biocentrycznego.

Następnym prelegentem był dr Jacek Romankow z Zakładu Higieny i Ochrony Pracy w Katedrze Inżynierii Środowiska Pracy Wydziału Technologii Drewna Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu. Dr Romankow w referacie „Szacunek dla życia a posłannictwo lekarskie Alberta Schweitzera” podjął się przybliżenia faktów biograficznych z życia i działalności lekarskiej, koncentrując się na aspektach medycznych, ale także, co interesujące, na ekologicznych.

W wystąpieniu dr Aliny Mądry z Katedry Muzykologii Wydziału Historycznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pod tytułem „Albert Schweitzer – miłośnik czy znawca muzyki Jana Sebastiana Bacha?” bohater konferencji ukazany został jako propagator muzyki wybitnego kompozytora. Dr Alina Mądry odpowiadając na pytanie zawarte w tytule referatu podkreśliła wyjątkowość podejścia Alberta Schweitzera do muzyki Jana Sebastiana Bacha. Zdaniem autorki polegała ona na głębokiej fascynacji dziełem, mistrzowskiej interpretacji kompozycji, ale też rzetelnej wiedzy biograficznej.

Godnym podkreślenia jest niecodzienna oprawa wizualna i muzyczna towarzysząca konferencji. W interesującej prezentacji współorganizator konferencji mgr Marcin Cybulski z Zakładu Psychologii

Klinicznej Uniwersytetu Medycznego połączył warstwę muzyczną i wizualną z myślami Alberta Schweitzera. Zwyczajowym rozmowom w kularach towarzyszyła więc muzyka Jana Sebastiana Bacha z następującymi po sobie fotografiami lekarza z Lambaréné oraz cytatami z jego dzieł.

Bardzo interesujący referat pod tytułem „Etyka czci dla życia w hospicjum” przedstawił współorganizator konferencji dr Bogusław Stelcer z Zakładu Psychologii Klinicznej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. W swoim wystąpieniu nawiązał do aktywności hospicyjnej Cicely Saunders, zestawiając jej dokonania z etyką czci dla życia Alberta Schweitzera. Autor referatu zwrócił uwagę na fakt, że zarówno propagowane przez Alberta Schweitzera, jak i przez Cicely Saunders myśli znajdują swoje odbicie w zasadach współczesnej opieki paliatywnej. To porównanie nadało niejako nowe znaczenie wartościom reprezentowanym i propagowanym przez wielkiego lekarza z Afryki.

Kolejny referat zatytułowany „Albert Schweitzer wobec obojętności” wygłosił dr hab. Piotr Orlik z Zakładu Estetyki Instytutu Filozofii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wystąpienie to nawiązując do filozofii kultury i etyki, ukazało bohatera konferencji jako myśliciela głoszącego idee etyczne, pacyfistyczne ale także ekologiczne. Filozofia kultury A. Schweitzera, zdaniem dr Orlika, powinna zapobiegać dehumanizacji człowieka i ograniczającej pełen rozwój jednostki deindywidualizacji.

Na zakończenie głos zabrał student VI roku Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu – Piotr Joachimiak. Pojawienie się studenta pośród referentów

Sprawozdanie z Konferencji Naukowej „Wzorzec etyki medycznej w świetle życia i dzieła Alberta Schweitzera”

spotkało się z pozytywnym przyjęciem. W swoim wystąpieniu pod tytułem „Czego nauczył mnie Albert Schweitzer? – refleksje własne nad dziełami Wielkiego Lekarza z Afryki” zajął się rolą postępu w służbie ludzkości, akcentując zarówno jego rozwój jak zagrażający aspekt. Wystąpienie to, podobnie jak poprzednie, odwoływało się do dzieł Schweitzera traktujących o etyce kultury i zagrożeniach cywilizacji. Refleksje Piotra Joachimiaka nad niezwykłością osoby Alberta Schweitzera pozwoliły uczestnikom, z których większość była także studentami, zrozumieć, że myśli i czyny Alberta Schweitzera nie umarły wraz z Nim, lecz żyją i są godne naśladowania i propagowania wśród młodych medyków.

Podczas konferencji miała też miejsce poznańska premiera najnowszej książki prof. Henryka Gaertnera pt. „Albert Schweitzer – życie, myśli i dzieło” Wydawnictwa WAM z Krakowa.

Pomimo tego, że jak wspomniano, postać Alberta Schweitzera nie jest obecna w programach nauczania, jego myśli i dzieło wciąż istnieją i fascynują, o czym świadczyć może zainteresowanie tematem i licznie zgromadzone grono uczestników. Organizatorzy konferencji pragną podkreślić, że zamierzają kontynuować podjęte wcześniej kroki w celu popularyzacji postaci, myśli i dzieła Alberta Schweitzera, dążąc do tego, aby na uczelniach medycznych nie zabrakło wzorca lekarza i opiekuna pełnego refleksji etycznej w swym codziennym postępowaniu z powierzonym jego opiece chorym. Była to pierwsza stricte humanistyczna konferencja na Uniwersytecie Medycznym, uznać więc można ją za godny początek Uniwersyteckiej

historii uczelni. Jako że idee humanistyczne nie są obce wielu osobom na Uniwersytecie Medycznym w Poznaniu, liczyć możemy na dalszą współpracę i propagowanie idei humanistycznych wśród medyków poprzez kolejne konferencje i spotkania.